

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
_____ А.Д.Діброва
„_14_” ____06____ 2016р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри _бухгалтерського обліку і аудиту_

Протокол № 8 від “02” червня 2016р.
Завідувач кафедри
_____ Калюга Є.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Облік в банках

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____ **6.030508 “Фінанси і кредит”** _____

(шифр і назва спеціальності)

факультет _____ **Економічний** _____

(назва факультету)

Розробник: __ к.е.н., доцент Дерев’янка С.І. __

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2016 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Облік в банках

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	_____ бакалавр _____ (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Напрямок підготовки	_____ 6.030508 “Фінанси і кредит” _____ (шифр і назва)	
Спеціальність	_____ _____ (шифр і назва)	
Спеціалізація	_____	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна (вибіркова)	
Загальна кількість годин	_____ 30 _____	
Кількість кредитів ECTS	_____ 1,0 _____	
Кількість змістових модулів	_____ 2 _____	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ - _____ (назва)	
Форма контролю	Екзамен, залік, диференційований залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	_____ 4 _____	_____ 5 _____
Семестр	_____ 8 _____	_____ 1 _____
Лекційні заняття	_____ год.	_____ 6 _____ год.
Практичні, семінарські заняття	_____ 15 _____ год.	_____ 4 _____ год.
Лабораторні заняття	_____ - _____ год.	_____ год.
Самостійна робота	_____ 15 _____ год.	_____ 20 _____ год.
Індивідуальні завдання	_____ год.	_____ год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	_____ 1 _____ год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є засвоєння студентами методики бухгалтерського обліку основних банківських операцій на такому рівні, щоб по закінченні навчання вони змогли добре орієнтуватися у питаннях обліку в банках України.

Відповідно до мети формуються завдання навчальної дисципліни “Облік в банках” – вивчення теоретичних основ обліку в банках, закріплення теоретичних знань виконанням облікових завдань за темами програми, швидке орієнтування у конкретній бухгалтерській ситуації.

Предметом навчальної дисципліни є господарська діяльність банку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**
визначення та цілі обліку в банках;

основні форми фінансових звітів;

зміст обліково-операційної роботи в банках;

взаємозв'язок фундаментальної моделі з проведенням аналізу кожної операції;

класи Плану рахунків бухгалтерського обліку у банках, пояснювати їх структуру і взаємозв'язок;

параметри аналітичного обліку, структуру номерів аналітичних рахунків;

види банківських документів і правила їх оформлення;

принципи бухгалтерського обліку;

порядок здійснення активних та пасивних операцій банку та відображення їх на рахунках бухгалтерського обліку;

уміти:

використовувати облікову інформацію для прийняття рішень;

складати проводки;

формулювати номери аналітичних рахунків;

вести бухгалтерський облік методом нарахування;

відображати в обліку активні та пасивні операції;

вести облік операцій із закриття результативних рахунків і визначати фінансовий результат діяльності банку.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;

- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БАНКАХ														
Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку у банках	1	3	-	-	-	-	1	5	0,5	0,5	-	-	4	
Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку у банках	2	3	-	2			1							
Тема 2. План рахунків та його застосування в облікових процедурах	3	3	-	-	-	-	1	4,5	0,5	1	-	-	3	
Тема 2. План рахунків та його застосування в облікових процедурах	4	3	-	2			1							
Разом за змістовим модулем 1	-	12	-	4	-	-	4	9,5	1	1,5	-	-	7	

Змістовий модуль 2. ОБЛІК ЗДІЙСНЮВАНИХ БАНКАМИ ОПЕРАЦІЙ													
Тема 3. Облік касових операцій	5	3	-	-	-	-	1	4,5	-	1	-	-	4
Тема 3. Облік касових операцій	6	3	-	2			1						
Тема 4. Облік депозитних операцій банку	7	3	-	-	-	-	1	6	1	1	-	-	4
Тема 4. Облік депозитних операцій банку	8	3	-	2			1						
Тема 5. Облік операцій з кредитування	9	3	-	-	-	-	1	6	1	1	-	-	4
Тема 5. Облік операцій з кредитування	10	3	-	2			1						
Тема 6. Облік доходів, витрат та капіталу	11	3	-	-	-	-	1	5,5	1	1	-	-	4
Тема 6. Облік доходів, витрат та капіталу	12	3	-	2			1						
Тема 7. Особливості обліку міжбанківських операцій	13	3	-	-	-	-	1	5	1	1	-	-	4
Тема 7. Особливості обліку міжбанківських операцій	14	3	-	2			1						
Тема 8. Облік операцій в іноземній валюті. Облік внутрішньобанківських операцій	15	3	-	1	-	-	1	5,5	1	1,5	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	-	33	-	11	-	-	11	35,5	5	6,5	-	-	24
Усього годин		45	-	15			15	45	6	8			31
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)													

Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку у банках

Розвиток обліку та банківської системи в Україні. Передумови та необхідність поділу бухгалтерського обліку на фінансовий та управлінський.

Предмет та метод бухгалтерського обліку в банках. Характеристика елементів методу.

Бухгалтерські документи (клієнтські, внутрішньобанківські) та регістри бухгалтерського обліку. Функції відповідальних виконавців банку, порядок розподілу службових обов'язків та окремих ділянок обліку за відповідальними виконавцями. Функціональні обов'язки головного бухгалтера банку, контроль за роботою відповідальних виконавців. Зміни в організації обліку у зв'язку з реформуванням бухгалтерського обліку в банківській системі України.

Зв'язок дисципліни “Облік в банках” з іншими економічними дисциплінами.

Тема 2. План рахунків та його застосування в облікових процедурах

Особливості побудови планів рахунків банків України: мультивалютність, подвійний запис операцій за позабалансовими рахунками, нові вимоги до аналітичних рахунків, наявність управлінського обліку.

Принципи побудови плану рахунків банків України: безперервність діяльності, стабільність правил бухгалтерського обліку; обачливість; нарахування доходів та видатків; дата операцій; окреме відображення активів та пасивів; прийнятність вхідного балансу; перевага змісту над формою; оцінка; відкритість; консолідація; суттєвість.

Класифікація рахунків в плані рахунків за видами контрагентів, характером операцій та ступенем зниження ліквідності.

Ведення синтетичного обліку за балансовими рахунками. Формування інформації про операції, які виконує банк за цими рахунками та відображення їх результатів на синтетичних балансових рахунках у фінансовій звітності.

Структура класів плану рахунків: рахунки 2 – 4 порядку.

Поняття контррахунків та їх характеристика.

Характеристика позабалансових рахунків класу 9. Особливості операцій за системою подвійного запису за цими рахунками. Порядок визначення характеру позабалансових рахунків (активний чи пасивний).

Тема 3. Облік касових операцій

Основні нормативні документи, що регламентують організацію емісійно-касової роботи в установах банків. Порядок здійснення касових операцій у прибуткових і видаткових касах. Облік операцій, що проводяться вечірніми касами, формування і пакування грошових білетів, монет і валютних цінностей. Організація резервних фондів НБУ.

Порядок підкріплення операційних кас установ банку під час роботи через консолідований кореспондентський рахунок. Інкасація грошової виручки інкасаторами банків. Облік даних операцій.

Загальна схема документообороту під час виконання касових операцій установами банків.

Тема 4. Облік депозитних операцій банку

Класифікація депозитів за економічним змістом та строками використання коштів. Активні і пасивні депозитні операції.

Облік номіналу депозиту. Вплив методу виплати процентів (за період або на період) на облік номіналу депозиту. Облік процентних витрат. Розрахунок нарахованих процентів за простою (номінальною) або складною (фактичною) процентною ставкою. Облік операцій з погашення депозиту.

Зміст облікової політики банку щодо використання методу нарахування процентів за депозитними операціями.

Міжбанківський кредит як джерело запозичення банками коштів.

Тема 5. Облік операцій з кредитування

Характеристика кредитних операцій.

Позабалансові кредитні операції та порядок визначення кредиту балансовим активом.

Принципи бухгалтерського обліку кредитів. Облік номіналу кредиту. Облік нарахованих доходів. Характеристика рахунків, за якими обліковується кредитні операції банку. Облік гарантій за кредитами. Облік операцій зворотного репо. Принципи обліку субординованих кредитів.

Особливості обліку операцій кредитування в разі документарного акредитива. Облік операцій застави і надання та отримання.

Облік сумнівних кредитів та резервів під кредитні ризики. Облік операцій зменшення відрахувань до резервів та використання коштів створених резервів на списання безнадійних заборгованостей за виданими кредитами.

Тема 6. Облік доходів, витрат та капіталу

Структура класів 6 “Доходи” і 7 “Витрати” плану рахунків. Економічна характеристика банківських та небанківських доходів (витрат) банку. Бухгалтерський облік процентних та комісійних доходів та витрат банку за МСБО.

Методи визначення кількості днів для розрахунку процентних доходів (витрат). Облік операцій за рахунками “Доходи майбутніх періодів” (3600), “Витрати майбутніх періодів” (3500).

Правила обліку доходів та витрат за методом нарахування.

Порядок закриття рахунків доходів (витрат) та підрахунок фінансових результатів поточного року та його розподілу, облік нарахування, сплати податку на прибуток та розрахунків з бюджетом за ПДВ. Відображення зазначених операцій в системі фінансового і податкового обліку.

Структура балансових рахунків класу 5 плану рахунків.

Порядок обліку операцій під час формування статутного фонду до реєстрації банку за тимчасовим рахунком у регіональному управлінні НБУ. Облік сум несплаченого і сплаченого зареєстрованого статутного капіталу банку, облік операцій щодо розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним фондом. Бухгалтерський облік емісійних різниць у процесі первинного розміщення акцій.

Облік операцій з викупу банком акцій власної емісії та їх подальшої реалізації.

Бухгалтерський облік операцій, пов'язаних із нарахуванням дивідендів та розрахунків з акціонерами (засновниками).

Облік операцій з формування фондів банку за рахунок нерозподіленого прибутку.

Тема 7. Особливості обліку міжбанківських операцій

Характеристика міжбанківських рахунків. Поняття мультивалютного режиму функціонування СЕП. Порядок відкриття кореспондентських рахунків банкам

(філіям) у регіональних управліннях НБУ. Перелік документів, що подаються до регіонального управління НБУ.

Механізм відображення операцій, виконаних за кореспондентським рахунком протягом операційного дня, на балансі комерційного банку та балансі регіонального управління НБУ, в якому відкрито цей рахунок.

Характеристика системи електронних платежів НБУ. Учасники СЕП та порядок їх реєстрації. Відкриття та ведення рахунків Лоро і Ностро. Механізм дії прямих кореспондентських рахунків між банками. Перелік бухгалтерських операцій та механізм здійснення міжбанківських розрахунків через СЕП.

Тема 8. Облік операцій в іноземній валюті. Облік внутрішньобанківських операцій

Характеристика валютних операцій, здійснюваних банками, їх типи. Ідентифікація валютних операцій за параметрами аналітичного обліку. Валютна позиція банку за окремими видами валют і її врахування в системі бухгалтерського обліку при здійсненні обмінних операцій в іноземній валюті. Типи операцій, що впливають на розмір відкритої валютної позиції банку.

Бухгалтерський облік готівкових обмінних операцій в іноземній валюті. Особливості обліку операцій купівлі однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту. Облік доходів (видатків) за операціями, що здійснені в іноземній валюті. Облік результатів за операціями, що здійснені в іноземній валюті. Облік результатів за обмінними операціями. Коригування статей балансу при зміні валютних курсів. Відображення результатів коригування в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Зв'язок між операціями в іноземній та національній валюті через рахунки 3800 та 3801. Порядок їх згортання при складанні фінансової звітності.

Облік капітальних вкладень за незавершеним будівництвом, за не введеними в експлуатацію операційними та неопераційними основними засобами. Облік операцій з оприбуткування, реалізації, ліквідації та безоплатної передачі основних засобів. Відображення в обліку позитивних і негативних результатів від продажу основних засобів. Облік операцій з оприбуткування, реалізації, ліквідації та безоплатної передачі нематеріальних активів.

Порядок та облік нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів. Залишкова та ліквідаційна вартість основних засобів. Інвентаризація основних засобів, нематеріальних активів та відображення в обліку її результатів. Відображення в обліку результатів переоцінки.

Порядок та облік нарахування заробітної плати, дебіторської та кредиторської заборгованостей. Інвентаризація активів банку та відображення в обліку її результатів.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку у банках	2
2	Тема 2. План рахунків та його застосування в облікових процедурах	2
3	Тема 3. Облік касових операцій	2
4	Тема 4. Облік депозитних операцій банку	2
5	Тема 5. Облік операцій з кредитування	2
6	Тема 6. Облік доходів, витрат та капіталу	2
7	Тема 7. Особливості обліку міжбанківських операцій	2
8	Тема 8. Облік операцій в іноземній валюті. Облік внутрішньобанківських операцій	1

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Чи є однозначне визначення, що таке банк в законодавстві західних країн та України?
2. Чи можна сучасну банківську систему України назвати дворівневою, чи вона має іншу кількість рівнів?
3. Які основні етапи розвитку банківської системи?
4. Які принципи побудови плану рахунків бухгалтерського обліку ви знаєте?
5. Що являє собою план рахунків бухгалтерського обліку в банках, його структура?
6. Що таке рахунки першого порядку?
7. Що таке рахунки другого порядку?
8. Які загальні правила ведення бухгалтерського обліку в банках?
9. Які рахунки є балансовими? Наведіть приклади.
10. Які рахунки є позабалансовими? Наведіть приклади.
11. Що являє собою баланс банку?
12. Які основні правила побудови балансу банку?
13. Який порядок ведення аналітичного обліку?
14. Які особливості нумерації особових рахунків?
15. Що являють собою умовні коди видів операцій?
16. Зміст виписок з особових рахунків, що видаються клієнтам та порядок їх оформлення і видачі.
17. Який порядок ведення синтетичного обліку?
18. Як здійснюється звірка аналітичного обліку з синтетичним?
19. Що таке пасивні операції банку? Наведіть приклади.

20. Що таке активні операції банку? Наведіть приклади.
21. Яке значення банківської документації?
22. Назвіть основні види документів та їх реквізити.
23. Яка організація документообігу в банках?
24. Які органи здійснюють внутрішній банківський контроль?
25. Назвіть основні види внутрішньобанківського контролю та порядок його здійснення.
26. Принципи організації банківських розрахунків.
27. Назвіть форми безготівкових розрахунків.
28. Призначення розрахункового рахунку підприємства.
29. Хто встановлює черговість платежів з поточного рахунку підприємства?
30. Призначення поточного рахунку підприємства.
31. Порядок оформлення відкриття рахунків у банку.
32. Який порядок розрахунків платіжними дорученнями?
33. Хто виписує платіжні доручення?
34. Яка схема документообігу при розрахунках платіжними дорученнями?
35. Порядок здійснення нарахування процентів по поточних рахунках клієнтів банку?
36. Який порядок здійснення розрахунків акредитивами?
37. Хто виставляє акредитив?
38. Яка схема документообігу при розрахунках акредитивами в банку покупця і продавця?
39. Який порядок здійснення розрахунків чеками?
40. Хто виписує чек?
41. Порядок видачі чекових книжок клієнтам.
42. Що таке інкасове доручення?
43. В яких випадках банк здійснює операції по примусовому списанню коштів?
44. Який порядок розрахунків вимогами-дорученнями, хто їх виписує?
45. Що таке вексель?
46. Порядок видачі векселів.
47. Що таке факторинг?
48. Організація касової роботи в банках.
49. Суть готівкового обліку.
50. Касові документи: порядок оформлення та зберігання.
51. Які каси відкривають банки?
52. Організація роботи вечірніх кас.
53. Інкасація виручки та її переміщення.
54. Як складається прогнозний розрахунок касових оборотів банку?
55. Яка основна стаття видаткової частини прогнозного розрахунку касових оборотів банку?
56. Яка основна стаття прибуткової частини прогнозного розрахунку касових оборотів банку?
57. Що таке лізинг?
58. Яку інформацію містить актив балансу?
59. Яку інформацію містить пасив балансу?

60. Яку інформацію містить звіт про фінансові результати?
61. Які види активів є дохідними?
62. Які видатки називають процентними?
63. Що таке ліквідність банку?
64. Які показники характеризують ліквідність банку?
65. Особливості обліку основних засобів.
66. Особливості обліку прибутків та збитків.
67. Особливості обліку адміністративно-управлінських витрат.
68. Особливості фондів та резервів.
69. Які бувають банківські ризики?
70. Які заходи можна вжити для підвищення чистого прибутку банку?

Тест

1	Що з переліченого відноситься до А) активів, Б) зобов'язань?
1	кошти в інших банках;
2	кошти інших банків;
3	строкові депозити в інших банках;
4	вклади клієнтів, які утримуються за рахунок бюджету;
5	запаси матеріальних цінностей на складі;
6	заборгованість працівникам банку на відрядження.

2	Які з названих банків України можна назвати А) спеціалізованими, Б) універсальними?
1	Ощадний банк;
2	Приватбанк;
3	Правекс-банк;
4	Фінанси і кредит.

3	Які з наведених рахунків є А) балансовими, Б) позабалансовими?
1	гарантії, що надані банками;
2	відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
3	бланки суворої звітності;
4	основні засоби.

4	Яку назву має: А) 1 клас; Б) 2 клас; В) 3 клас; Г) 4 клас Плану рахунків:
1	„Операції з клієнтами”;
2	„Фінансові та капітальні інвестиції”;
3	„Казначейські та міжбанківські операції”;
4	„Операції з цінними паперами та інші активи і зобов'язання”.

5	Що з переліченого відносять до: А)
----------	---

	зобов'язань; Б) капіталу?
1	емісійні різниці;
2	результати переоцінки основних засобів;
3	довгострокові кредити, що отримані від НБУ;
4	кредиторська заборгованість за операціями з банками;
5	інші фонди банку;
6	короткострокові вклади (депозити) фізичних осіб.

6	Прибуткові касові операції оформляються:
1	прибутковим касовим ордером;
2	грошовим чеком;
3	повідомленням;
4	розрахунково-платіжною відомістю;
5	заявою на переказ готівки.

7	До параметрів контрагентів (клієнтів) банку відносять:
1	ознаку інсайдера;
2	ідентифікаційний код;
3	інституційний сектор економіки;
4	символ касових операцій;
5	код операції.

8	Основними регістрами синтетичного обліку в банках є:
1	оборотно-сальдовий баланс;
2	касові журнали;
3	оборотні і перевірні відомості;
4	правильної відповіді немає.

9	Які з перелічених нижче рахунків є балансовими:
1	„Банкноти та монети в касі банку”;
2	„Нарахування працівникам банку за

	заробітною платою”;
3	“Інші активи на зберіганні”;
4	„Отримана застава”.

10	Що з переліченого відноситься до активів?
1	кошти в інших банках;
2	прибуток поточного року;
3	резервний фонд;
4	кредити овернайт, що надані іншим банкам.

11	Яка величина активів банку, якщо власний капітал становить 340 млн.грн., а зобов'язання – 2560 млн.грн.?
1	2900 млн.грн.;
2	2220 млн.грн.;
3	2660 млн.грн.;
4	правильної відповіді немає.

12	У якому році всі банки України перейшли на ведення нової системи обліку:
1	1991;
2	2005;
3	1998;
4	2000;
5	правильної відповіді немає.

13	Умовні вимоги та зобов'язання відображаються на:
1	балансових рахунках;
2	контрахунках;
3	пасивних рахунках;
4	позабалансових рахунках;
5	правильної відповіді немає.

14	Банк – це:
1	установа, яка виступає фінансовим посередником, що виконує комплекс базових операцій;
2	установа, яка здійснює свою фінансово-господарську діяльність з метою одержання прибутку;
3	установа, що здійснює обслуговування клієнтів;
4	правильної відповіді немає.

15	Дооцінка нематеріальних активів в обліку відображають так:
1	Дт 4400 Кт 5100;

2	Дт 4300 Кт 5101;
3	Дт 5103 Кт 4102;
4	Дт 5100 Кт 4300.

16	Врахування до складу власного капіталу коштів, залучених на умовах субординованого боргу, відображається бухгалтерським проведенням:
1	Дт 1200 Кт 3630;
2	Дт 1200 Кт 2615;
3	Дт 3660 Кт 1200;
4	Дт 1200 Кт 3660.

17	Система бухгалтерського обліку в банку до 2011 року включала:
1	фінансовий облік;
2	управлінський облік;
3	податковий облік;
4	правильної відповіді немає.

18	Обґрунтувати зміст господарської операції: Дт 5000 Кт 5002 (у бланку відповідей впишіть відповідь словами)
-----------	---

19	Фізична особа відкриває депозит на 13 місяців в банку „Весна”. Кошти списуються з її поточного рахунку в цьому банку. Яке проведення складається в обліку (у бланку відповідей впишіть кореспонденцію рахунків.
-----------	--

20	Залучення вкладів та депозитів, отримання кредитів від інших банків, емісія власних цінних паперів та інші операції, за допомогою яких банки формують свої ресурси - це (у бланку відповідей впишіть узагальнюючу назву таких операцій)
-----------	--

21	У якому класі Плану рахунків банків України відображаються операції з цінними паперами, що рефінансуються НБУ (у бланку відповідей впишіть назву класу плану рахунків)
-----------	---

22	Інституцією, яка здійснює грошово-кредитне і валютне регулювання в Україні є: (у бланку відповідей впишіть назву інституції)
-----------	---

23 В якій формі може формуватися статутний фонд банку? (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

24 Операції банків, спрямовані на вкладення власних та залучених грошових коштів, належать до: (у бланку відповідей впишіть узагальнюючу назву таких операцій)

25 ТОВ „Зоря” отримала в касі установи банку готівку на виплату авансу на відрядження своїм працівникам (у бланку відповідей впишіть кореспонденцію рахунків)

26 Суть принципу обачності полягає в тому, що в обліку повинні застосовуватися такі методи оцінки, які б запобігали:

- 1 завищенню зобов'язань і витрат банку, заниженню активів і доходів;
- 2 завищенню активів та витрат банку із одночасним заниженням зобов'язань і доходів;
- 3 завищенню оцінки активів та доходів банку із одночасним заниженням оцінки зобов'язань та витрат;
- 4 правильної відповіді немає.

27 Яке з наведених нижче тверджень правильне:

- 1 трудові вимірники в сучасному бухгалтерському обліку не застосовуються;
- 2 грошовий вимірник у бухгалтерському обліку використовується поряд з якісним;
- 3 в бухгалтерському обліку використовується виключно грошовий вимірник;
- 4 за допомогою грошового вимірника узагальнюються всі господарські операції, що раніше обліковувалися у натуральних і трудових вимірниках;
- 5 правильної відповіді немає.

28 До числа базових операцій банку належать такі операції:

- 1 приймання грошових вкладів від юридичних і фізичних осіб;

- 2 надання кредитів та створення нових платіжних засобів;
- 3 лізингові операції;
- 4 здійснення розрахунків між клієнтами;
- 5 правильної відповіді немає.

29 Документ, що являє собою письмово оформлене доручення клієнта обслуговуючому банку на перерахування грошових коштів із свого рахунку називається ... (у бланку відповідей впишіть відповідь словами)

30 Нараховані витрати за депозитами фізичних осіб банки можуть:

- 1 виплачувати готівкою;
- 2 перераховувати на поточний рахунок фізичної особи;
- 3 зараховувати на поповнення вкладу;
- 4 правильної відповіді немає.

8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – лабораторна робота, практична робота, вправи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

9. Форми контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та в процесі здійснення самостійної роботи за такими напрямками: експрес-опитування, тести, розрахункові завдання, задачі. Усний контроль - у вигляді індивідуального та фронтального опитування, письмовий контроль - у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних письмових робіт, диктантів, поточного тестування.

Важливе значення має аналіз знань і навичок студентів, що здійснюється після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників цих видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань проводиться щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу, підсумковий — наприкінці першого семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю — шляхом проведення заліку.

Результати, отримані під час тестування, підлягають кількісному підрахунку, на основі якого виставляється оцінка успішності студентів в оволодінні англійською мовленнєвою діяльністю. Для цього кожне тестове завдання спочатку оцінюється в балах. Бали можуть нараховуватись за кількість правильних відповідей шляхом порівняння відповідей тестового з ключем (при вибіркових або конструйованих напівдрукованих відповідях) або відповідно до певних характеристик якості мовлення за критеріальною шкалою (при конструйованих продуктивних відповідях). Такими критеріями можуть бути, наприклад, лексична і граматична правильність усного або писемного висловлювання, відповідність ситуації спілкування, різноманітність застосованих мовних засобів, швидкість мовлення та ін. За наявність кожної з подібних характеристик мовлення тестований отримує певну кількість балів. Кількість і види характеристик, які оцінюються, можуть варіюватися, оскільки зумовлюються цілями тестування, етапом навчання тощо. Отримане число балів співвідноситься зі шкалою оцінок: наприклад, 30 балів за 30 питань (по 1 балу за кожне питання).

Залік з курсу «Облік в банках», метою якого є перевірити знання з дисципліни, проводиться у формі усної співбесіди за темами, передбаченими програмою, та виконання письмового тестового завдання. Згідно з чинним Положенням про рейтингову систему оцінювання знань студентів всі види

підсумкового контролю обчислюються за 100-бальною шкалою. Таким чином, розрахунковий рейтинг студента з дисципліни, незалежно від її обсягу в годинах (кредитах) у робочому навчальному плані, становить 100 балів. Зазначений рейтинг складається з рейтингу з навчальної роботи (70 балів) та рейтингу з атестації (30 балів). Отже, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів.

Найбільш ефективним в оцінці знань студентів (за Болонською системою освіти) вважають модульно-рейтинговий принцип. Зазвичай оцінка на заліку та іспиті виставляється на основі поточної успішності студентів, результатів письмового тесту з англійської мови та співбесіди зі студентами. В Україні в процесі оцінювання знань студентів на заліку застосовується такі національні критерії як «зараховано/незараховано», а на іспиті – «відмінно, добре, задовільно, незадовільно».

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів. Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю та модульної контрольної роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студентів відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р., протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66-74
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-65
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять.

3. Методичні рекомендації до самостійної роботи.
4. Завдання для модульних контрольних робіт.

12. Рекомендована література

Основна

1. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. №996-XIV // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Закон України “Про заставу” від 02.10.1992 р. №2654-XII // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
3. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. №679-XIV // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
4. Закон України “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 05.04.2001 р. №2346-III // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
5. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.2001 р. №2664-III // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
6. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 р. №2121-III // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
7. Інструкція з бухгалтерського обліку депозитних операцій установ банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 20 серпня 1999 р. №418 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
8. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій банків з векселями: Затв. Постановою Правління НБУ від 8 червня 2000 р. №234 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
9. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів та нематеріальних активів банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 11 грудня 2000 р. № 475 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
10. Інструкція з бухгалтерського обліку ТМЦ банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 20 серпня 1999 р. №419 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 17 червня 2004 року № 280 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
12. Інструкція про касові операції в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 14.08.2003 р. №337 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
13. Інструкція про організацію роботи з готівкового обігу установами банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 19 лютого 2001 р. №69 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
14. Інструкція про порядок регулювання та аналіз діяльності банків: Затв. Постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. №368 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
15. Інструкція про складання річного фінансового звіту в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. №518 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
16. Методичні вказівки щодо застосування стандартів внутрішнього аудиту в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 20.07.1999 р. № 358 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)

17. Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства: Затв. Постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. №369 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
18. Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України: Затв. Постановою Правління НБУ від 30 грудня 1998 р. №566 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
19. Положення про організацію операційної діяльності в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 18.06.2003 р. №254 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
20. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними та фізичними особами: Затв. Постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
21. Положення про порядок здійснення НБУ з банками операцій репо: Затв. Постановою Правління НБУ від 29 травня 2001 р. №204 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
22. Положення про порядок подання банками до НБУ аудиторських звітів (аудиторських висновків) за результатами щорічної перевірки фінансової звітності: Затв. Постановою Правління НБУ від 09.09.2003 р. № 389 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
23. Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 20.03.1998 р. №114 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
24. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків: Затв. Постановою Правління НБУ від 06.07.2000 р. № 279 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
25. Положення про сертифікацію аудиторів банківських установ: Затв. Постановою Правління НБУ від 09.09.2003 р. № 388 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
26. Постанова Національного банку України „Про організацію діяльності банківського нагляду” від 15.12.2000 р. № 491 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
27. Постанова Правління НБУ „Про заходи з подальшого розвитку банківського аудиту” від 09.02.1999 р. № 53 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
28. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики, прийняті в якості Національних стандартів аудиту згідно з рішенням АПУ від 18.04.2003 р. № 122 // [http:// www.sau-apu.org.ua](http://www.sau-apu.org.ua)
29. Кіндрацька Л.М.Фінансовий і управлінський облік в банках.- К.: КНЕУ, 2007.- 704 с.
30. Васюренко О.В. Облік і аудит в банках. - К.: Вища школа, 2006. - 579 с.
31. Грушко В.І. Банківський нагляд. - К.: ЦУЛ, 2004. - 264 с.
32. Кіндрацька Л.М.Бухгалтерський облік і прийняття рішень в банках. - К.: КНЕУ, 2000.- 404 с.
33. Коршунов В.И. Учет и анализ в коммерческих банках.-Х.: Основа, 2009.-176с.
34. Основи банківського бухгалтерського обліку / В.М. Остапович (укл.).- Чернівці: Рута, 2008.- 256 с.
35. Спьяк Г.І. Облік і аудит у банках. – К.: Атіка, 2004. – 264с.

36. Чмутова І.М. Облік і аудит у банках. Конспект лекцій. – Х.: ХДЕУ, 2012.– 120с.

Допоміжна

1. Васюренко О.В. Облік і аудит в банках. - К.: Вища школа, 2006. - 579 с.
2. Грушко В.І. Банківський нагляд. - К.: ЦУЛ, 2004. - 264 с.
3. Кіндрацька Л.М. Бухгалтерський облік в банках. - К.: КНЕУ, 2009.- 404 с.
4. Коршунов В.И. Учет и анализ в коммерческих банках. -Х.: Основа, 2009.-176с.
5. Основи банківського бухгалтерського обліку / В.М. Остапович (укл.).- Чернівці: Рута, 2008.- 256 с.
6. Спяк Г.І. Облік і аудит у банках. – К.: Атіка, 2004. – 264с.
7. Чмутова І.М. Облік і аудит у банках. Конспект лекцій. – Х.: ХДЕУ, 2002.– 120с.
8. Дерев'янка С.І. Облік в банках. Навчальний посібник для вивчення курсу „облік в баках” для студентів за напрямом 6.030508 „фінанси і кредит”.- к.: видавництво українського фітосоціологічного центру, 2013. – 199с

13. Інформаційні ресурси

1. www.library.if.ua
2. www.elbook.com
3. www.libr.org.ua
4. www.zakon.rada.gov.ua
5. www.bank.gov.ua
6. Облік і фінанси АПК. Бухгалтерський портал <http://magazine.faaf.org.ua/>
7. Газета «Все про бухгалтерський облік» <http://vobu.kiev.ua>
8. Газета «Урядовий кур'єр» <http://www.ukurier.gov.ua/>
9. Електронна бібліотека <http://pidruchniki.com.ua/>
10. Електронна бібліотека <http://www.studentbooks.com.ua/>

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра _____ бухгалтерського обліку і аудиту _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ А.Д.Діброва

„_14_” ____06_____ 2016р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри_ бухгалтерського обліку і аудиту_

Протокол № 8 від “02” червня 2016р.

Завідувач кафедри

_____ Калюга Є.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Облік в банках

(назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки _____ **6.030509 “Облік і аудит”** _____

(шифр і назва спеціальності)

факультет _____ **Економічний** _____

(назва факультету)

Розробник: __ к.е.н., доцент Дерев’янка С.І. __

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2016 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Облік в банках

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	_____ бакалавр _____ (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Напрямок підготовки	__ 6.030509 “Облік і аудит” __ (шифр і назва)	
Спеціальність	_____ (шифр і назва)	
Спеціалізація	_____	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна (вибіркова)	
Загальна кількість годин	_____ 120 _____	
Кількість кредитів ECTS	_____ 4 _____	
Кількість змістових модулів	_____ 2 _____	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ - _____ (назва)	
Форма контролю	Екзамен, залік, диференційований залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	_____ 4 _____	_____ 5 _____
Семестр	_____ 8 _____	_____ 1 _____
Лекційні заняття	_____ 15 _____ год.	_____ 6(8) _____ год.
Практичні, семінарські заняття	_____ 30 _____ год.	_____ 6(8) _____ год.
Лабораторні заняття	_____ - _____ год.	_____ _____ год.
Самостійна робота	_____ 75 _____ год.	_____ 108 (104) _____ год.
Індивідуальні завдання	_____ _____ год.	_____ _____ год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	_____ 3 _____ год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є засвоєння студентами методики бухгалтерського обліку основних банківських операцій на такому рівні, щоб по закінченні навчання вони змогли добре орієнтуватися у питаннях обліку в банках України.

Відповідно до мети формуються завдання навчальної дисципліни “Облік в банках” – вивчення теоретичних основ обліку в банках, закріплення теоретичних знань виконанням облікових завдань за темами програми, швидке орієнтування у конкретній бухгалтерській ситуації.

Предметом навчальної дисципліни є господарська діяльність банку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**
визначення та цілі обліку в банках;

основні форми фінансових звітів;

зміст обліково-операційної роботи в банках;

взаємозв'язок фундаментальної моделі з проведенням аналізу кожної операції;

класи Плану рахунків бухгалтерського обліку у банках, пояснювати їх структуру і взаємозв'язок;

параметри аналітичного обліку, структуру номерів аналітичних рахунків;

види банківських документів і правила їх оформлення;

принципи бухгалтерського обліку;

порядок здійснення активних та пасивних операцій банку та відображення їх на рахунках бухгалтерського обліку;

уміти:

використовувати облікову інформацію для прийняття рішень;

складати проводки;

формувати номери аналітичних рахунків;

вести бухгалтерський облік методом нарахування;

відображати в обліку активні та пасивні операції;

вести облік операцій із закриття результативних рахунків і визначати фінансовий результат діяльності банку.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БАНКАХ														
Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку у банках	1	7	-	2	-	-	5	7	-	-	-	-	-	7
Тема 2. План рахунків та його застосування в облікових процедурах	1	4	2	-	-	-	2	7	1	1				5
Тема 2. План рахунків та його застосування в облікових процедурах	2	5	-	2			3							
Тема 3. Облік касових операцій	3	7	-	2	-	-	5	5	-	-	-	-	-	5
Тема 4. Облік капіталу	3	4	2				2	7,5	1	0,5				6
Разом за змістовим	-	27	4	6			17	26,5	2	1,5				23

Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку у банках

Розвиток обліку та банківської системи в Україні. Передумови та необхідність поділу бухгалтерського обліку на фінансовий та управлінський.

Предмет та метод бухгалтерського обліку в банках. Характеристика елементів методу.

Бухгалтерські документи (клієнтські, внутрішньобанківські) та реєстри бухгалтерського обліку. Функції відповідальних виконавців банку, порядок розподілу службових обов'язків та окремих ділянок обліку за відповідальними виконавцями. Функціональні обов'язки головного бухгалтера банку, контроль за роботою відповідальних виконавців. Зміни в організації обліку у зв'язку з реформуванням бухгалтерського обліку в банківській системі України.

Зв'язок дисципліни “Облік в банках” з іншими економічними дисциплінами.

Тема 2. План рахунків та його застосування в облікових процедурах

Особливості побудови планів рахунків банків України: мультивалютність, подвійний запис операцій за позабалансовими рахунками, нові вимоги до аналітичних рахунків, наявність управлінського обліку.

Принципи побудови плану рахунків банків України: безперервність діяльності, стабільність правил бухгалтерського обліку; обачливість; нарахування доходів та видатків; дата операцій; окреме відображення активів та пасивів; прийнятність вхідного балансу; перевага змісту над формою; оцінка; відкритість; консолідація; суттєвість.

Класифікація рахунків в плані рахунків за видами контрагентів, характером операцій та ступенем зниження ліквідності.

Ведення синтетичного обліку за балансовими рахунками. Формування інформації про операції, які виконує банк за цими рахунками та відображення їх результатів на синтетичних балансових рахунках у фінансовій звітності.

Структура класів плану рахунків: рахунки 2 – 4 порядку.

Поняття контррахунків та їх характеристика.

Характеристика позабалансових рахунків класу 9. Особливості операцій за системою подвійного запису за цими рахунками. Порядок визначення характеру позабалансових рахунків (активний чи пасивний).

Тема 3. Облік капіталу

Структура балансових рахунків класу 5 плану рахунків.

Порядок обліку операцій під час формування статутного фонду до реєстрації банку за тимчасовим рахунком у регіональному управлінні НБУ. Облік сум несплаченого і сплаченого зареєстрованого статутного капіталу банку, облік операцій щодо розрахунків з акціонерами за несплаченим статутним фондом. Бухгалтерський облік емісійних різниць у процесі первинного розміщення акцій.

Облік операцій з викупу банком акцій власної емісії та їх подальшої реалізації.

Бухгалтерський облік операцій, пов'язаних із нарахуванням дивідендів та розрахунків з акціонерами (засновниками).

Облік операцій з формування фондів банку за рахунок нерозподіленого прибутку.

Тема 4. Правила обліку доходів та витрат

Структура класів 6 “Доходи” і 7 “Витрати” плану рахунків. Економічна характеристика банківських та небанківських доходів (витрат) банку. Бухгалтерський облік процентних та комісійних доходів та витрат банку за МСБО.

Методи визначення кількості днів для розрахунку процентних доходів (витрат). Облік операцій за рахунками “Доходи майбутніх періодів” (3600), “Витрати майбутніх періодів” (3500).

Правила обліку доходів та витрат за методом нарахування.

Порядок закриття рахунків доходів (витрат) та підрахунок фінансових результатів поточного року та його розподілу, облік нарахування, сплати податку на прибуток та розрахунків з бюджетом за ПДВ. Відображення зазначених операцій в системі фінансового і податкового обліку.

Тема 5. Облік касових операцій

Основні нормативні документи, що регламентують організацію емісійно-касової роботи в установах банків. Порядок здійснення касових операцій у прибуткових і видаткових касах. Облік операцій, що проводяться вечірніми касами, формування і пакування грошових білетів, монет і валютних цінностей. Організація резервних фондів НБУ.

Порядок підкріплення операційних кас установ банку під час роботи через консолідований кореспондентський рахунок. Інкасація грошової виручки інкасаторами банків. Облік даних операцій.

Загальна схема документообороту під час виконання касових операцій установами банків.

Тема 6. Облік розрахункових операцій

Поняття безготівкових розрахунків та вимоги щодо їх проведення.

Організація та облік розрахунків із застосуванням платіжних доручень, платіжних вимог-доручень та платіжних вимог.

Організація та облік розрахунків з допомогою розрахункових чеків.

Організація та облік розрахунків акредитивами.

Організація та облік розрахунків з допомогою платіжних карток.

Тема 7. Облік операцій з кредитування

Характеристика кредитних операцій.

Позабалансові кредитні операції та порядок визначення кредиту балансовим активом.

Принципи бухгалтерського обліку кредитів. Облік номіналу кредиту. Облік нарахованих доходів. Характеристика рахунків, за якими обліковується

кредитні операції банку. Облік гарантій за кредитами. Облік операцій зворотного репо. Принципи обліку субординованих кредитів.

Особливості обліку операцій кредитування в разі документарного акредитива. Облік операцій застави і надання та отримання.

Облік сумнівних кредитів та резервів під кредитні ризики. Облік операцій зменшення відрахувань до резервів та використання коштів створених резервів на списання безнадійних заборгованостей за виданими кредитами.

Тема 8. Облік депозитних операцій банку

Класифікація депозитів за економічним змістом та строками використання коштів. Активні і пасивні депозитні операції.

Облік номіналу депозиту. Вплив методу виплати процентів (за період або на період) на облік номіналу депозиту. Облік процентних витрат. Розрахунок нарахованих процентів за простою (номінальною) або складною (фактичною) процентною ставкою. Облік операцій з погашення депозиту.

Зміст облікової політики банку щодо використання методу нарахування процентів за депозитними операціями.

Міжбанківський кредит як джерело запозичення банками коштів.

Тема 9. Облік операцій банку з цінними паперами

Загальні положення Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами установ комерційних банків України. Класифікація цінних паперів за видами сплати доходу: цінні папери з визначеним прибутком та цінні папери з невизначеним прибутком. Форми випуску цінних паперів. Структура балансових та позабалансових рахунків з фінансового обліку операцій з розміщення, обігу, сплати доходу та погашення власних і придбаних цінних паперів.

Облік вкладень банку в акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком для їх подальшого продажу. Облік операцій зі створення спеціального резерву під знецінення цінних паперів.

Особливості обліку операцій з довгострокових вкладень банку в акції. Облік вкладення в асоційовані та дочірні компанії.

Облік вкладень банку в боргові цінні папери з метою продажу та на інвестиції. Облік амортизації дисконту (премії) за борговими цінними паперами.

Облік операцій з випуску та реалізації власних боргових зобов'язань банку у вигляді векселів та ощадних сертифікатів.

Облік нарахування доходів (витрат) за операціями з цінними паперами: процентних, комісійних, торгівельних та інших.

Особливості обліку інших операцій банку з цінними паперами: врахування та інкасування векселів, операції репо, кліринг, довірче управління.

Тема 10. Особливості обліку міжбанківських операцій

Характеристика міжбанківських рахунків. Поняття мультивалютного режиму функціонування СЕП. Порядок відкриття кореспондентських рахунків

банкам (філіям) у регіональних управліннях НБУ. Перелік документів, що подаються до регіонального управління НБУ.

Механізм відображення операцій, виконаних за кореспондентським рахунком протягом операційного дня, на балансі комерційного банку та балансі регіонального управління НБУ, в якому відкрито цей рахунок.

Характеристика системи електронних платежів НБУ. Учасники СЕП та порядок їх реєстрації. Відкриття та ведення рахунків Лоро і Ностро. Механізм дії прямих кореспондентських рахунків між банками. Перелік бухгалтерських операцій та механізм здійснення міжбанківських розрахунків через СЕП.

Тема 11. Облік операцій в іноземній валюті.

Характеристика валютних операцій, здійснюваних банками, їх типи. Ідентифікація валютних операцій за параметрами аналітичного обліку. Валютна позиція банку за окремими видами валют і її врахування в системі бухгалтерського обліку при здійсненні обмінних операцій в іноземній валюті. Типи операцій, що впливають на розмір відкритої валютної позиції банку.

Бухгалтерський облік готівкових обмінних операцій в іноземній валюті. Особливості обліку операцій купівлі однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту. Облік доходів (видатків) за операціями, що здійснені в іноземній валюті. Облік результатів за операціями, що здійснені в іноземній валюті. Облік результатів за обмінними операціями. Коригування статей балансу при зміні валютних курсів. Відображення результатів коригування в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Зв'язок між операціями в іноземній та національній валюті через рахунки 3800 та 3801. Порядок їх згортання при складанні фінансової звітності.

Тема 12. Облік операцій банку з основними засобами

Облік капітальних вкладень за незавершеним будівництвом, за не введеними в експлуатацію операційними та неопераційними основними засобами. Облік операцій з оприбуткування, реалізації, ліквідації та безоплатної передачі основних засобів. Відображення в обліку позитивних і негативних результатів від продажу основних засобів. Облік операцій з оприбуткування, реалізації, ліквідації та безоплатної передачі основних засобів.

Порядок та облік нарахування амортизації основних засобів. Залишкова та ліквідаційна вартість основних засобів. Інвентаризація основних засобів та відображення в обліку її результатів. Відображення в обліку результатів переоцінки.

Тема 13. Облік операцій банку з нематеріальними активами

Облік операцій з оприбуткування, реалізації, ліквідації та безоплатної передачі нематеріальних активів. Відображення в обліку позитивних і негативних результатів від продажу нематеріальних активів.

Порядок та облік нарахування амортизації нематеріальних активів. Залишкова та ліквідаційна вартість. Інвентаризація нематеріальних активів та

відображення в обліку її результатів. Відображення в обліку результатів переоцінки.

Тема 14. Облік лізингових операцій банку

Економічний зміст лізингової операції. Фінансовий і оперативний лізинг.

Відображення в обліку операцій, здійснюваних лізингодавцем та лізингоодержувачем у разі фінансового лізингу. Облік нарахування доходів лізингодавцем та витрат – лізингоодержувачем.

Методика розрахунку лізингових платежів та відображення їх складових частин у системі фінансового обліку.

Облік операцій з оперативного лізингу на балансі лізингодавця та лізингоодержувача.

Особливості обліку витрат за капітальним і поточним ремонтом основних засобів, отриманих у фінансовий та оперативний лізинг.

Тема 15. Облік внутрішньобанківських операцій

Поняття запасів матеріальних цінностей, системи їх обліку та методи визначення собівартості.

Методологічні засади бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей.

Облік операцій із придбання банком запасів матеріальних цінностей

Списання запасів матеріальних цінностей.

Облік операцій із запасами матеріальних цінностей, що передані або надані в заставу.

Облік ювілейних монет, що мають гривневий номінал і не є засобом платежу.

Облік резервів для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості, пов'язаної із запасами матеріальних цінностей.

Порядок та облік нарахування заробітної плати.

Облік дебіторської та кредиторської заборгованостей.

Інвентаризація активів банку та відображення в обліку її результатів.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку у банках	2
2	Тема 2. План рахунків та його застосування в облікових процедурах	2
3	Тема 3. Облік касових операцій	2

4	Тема 4. Облік капіталу	2
5	Тема 5. Правила обліку доходів та витрат	2
6	Тема 6. Облік розрахункових операцій	2
7	Тема 7. Облік операцій з кредитування	2
8	Тема 8. Облік депозитних операцій банку	2
9	Тема 9. Облік операцій банку з цінними паперами	2
10	Тема 10. Особливості обліку міжбанківських операцій	2
11	Тема 11. Облік операцій в іноземній валюті	2
12	Тема 12. Облік операцій банку з основними засобами	2
13	Тема 13. Облік операцій з нематеріальними активами	2
14	Тема 14. Облік лізингових операцій банку	2
15	Тема 15. Облік внутрішньобанківських операцій	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Чи є однозначне визначення, що таке банк в законодавстві західних країн та України?
2. Чи можна сучасну банківську систему України назвати дворівневою, чи вона має іншу кількість рівнів?
3. Які основні етапи розвитку банківської системи?
4. Які принципи побудови плану рахунків бухгалтерського обліку ви знаєте?
5. Що являє собою план рахунків бухгалтерського обліку в банках, його структура?
6. Що таке рахунки першого порядку?
7. Що таке рахунки другого порядку?
8. Які загальні правила ведення бухгалтерського обліку в банках?
9. Які рахунки є балансовими? Наведіть приклади.
10. Які рахунки є позабалансовими? Наведіть приклади.
11. Що являє собою баланс банку?
12. Які основні правила побудови балансу банку?
13. Який порядок ведення аналітичного обліку?
14. Які особливості нумерації особових рахунків?
15. Що являють собою умовні коди видів операцій?
16. Зміст виписок з особових рахунків, що видаються клієнтам та порядок їх оформлення і видачі.
17. Який порядок ведення синтетичного обліку?
18. Як здійснюється зв'язка аналітичного обліку з синтетичним?
19. Що таке пасивні операції банку? Наведіть приклади.
20. Що таке активні операції банку? Наведіть приклади.
21. Яке значення банківської документації?

22. Назвіть основні види документів та їх реквізити.
23. Яка організація документообігу в банках?
24. Які органи здійснюють внутрішній банківський контроль?
25. Назвіть основні види внутрішньобанківського контролю та порядок його здійснення.
26. Принципи організації банківських розрахунків.
27. Назвіть форми безготівкових розрахунків.
28. Призначення розрахункового рахунку підприємства.
29. Хто встановлює черговість платежів з поточного рахунку підприємства?
30. Призначення поточного рахунку підприємства.
31. Порядок оформлення відкриття рахунків у банку.
32. Який порядок розрахунків платіжними дорученнями?
33. Хто виписує платіжні доручення?
34. Яка схема документообігу при розрахунках платіжними дорученнями?
35. Порядок здійснення нарахування процентів по поточних рахунках клієнтів банку?
36. Який порядок здійснення розрахунків акредитивами?
37. Хто виставляє акредитив?
38. Яка схема документообігу при розрахунках акредитивами в банку покупця і продавця?
39. Який порядок здійснення розрахунків чеками?
40. Хто виписує чек?
41. Порядок видачі чекових книжок клієнтам.
42. Що таке інкасове доручення?
43. В яких випадках банк здійснює операції по примусовому списанню коштів?
44. Який порядок розрахунків вимогами-дорученнями, хто їх виписує?
45. Що таке вексель?
46. Порядок видачі векселів.
47. Що таке факторинг?
48. Організація касової роботи в банках.
49. Суть готівкового обліку.
50. Касові документи: порядок оформлення та зберігання.
51. Які каси відкривають банки?
52. Організація роботи вечірніх кас.
53. Інкасація виручки та її переміщення.
54. Як складається прогнозний розрахунок касових оборотів банку?
55. Яка основна стаття видаткової частини прогнозного розрахунку касових оборотів банку?
56. Яка основна стаття прибуткової частини прогнозного розрахунку касових оборотів банку?
57. Що таке лізинг?
58. Яку інформацію містить актив балансу?
59. Яку інформацію містить пасив балансу?
60. Яку інформацію містить звіт про фінансові результати?
61. Які види активів є дохідними?

62. Які видатки називають процентними?
63. Що таке ліквідність банку?
64. Які показники характеризують ліквідність банку?
65. Особливості обліку основних засобів.
66. Особливості обліку прибутків та збитків.
67. Особливості обліку адміністративно-управлінських витрат.
68. Особливості фондів та резервів.
69. Які бувають банківські ризики?
70. Які заходи можна вжити для підвищення чистого прибутку банку?

Зразок білета

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР “Бакалавр” Напрямок підготовки 6.030509 Облік і аудит	Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту 2014-2015 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № __ з дисципліни “Облік в банках”	Затверджую Зав. кафедри _____ Т.Г.Камінська _8 квітня_ 2015 р.

Екзаменаційні запитання

1. Загальна структура плану рахунків та характеристика його складових частин.
2. Визначити кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями:

1	нараховано заробітну плату працівникам банку
2	банк „Надійний” поповнив власний рахунок, відкритий у банку „Ліквідний”, перерахувавши кошти зі свого кореспондентського рахунку в НБУ
3	суб’єкт господарювання здав до каси банку торговельну виручку, яка підлягає зарахуванню на його поточний рахунок, відкритий в цьому банку
4	фізична особа через касу банку внесла готівку на поповнення свого короткострокового депозиту
5	банк списав бланки проданих акцій
6	відображено результат дооцінки основних засобів
7	нараховано процентні доходи за довгостроковими кредитами, що були надані іншим банкам
8	банк перерахував гроші за газети і журнали, передплачені на наступний рік
9	банк визнав не отримані в строк нараховані проценти за кредитом в поточну діяльність, що був наданий суб’єкту господарювання простроченими
10	фізична особа отримала в банку короткостроковий кредит готівкою

Тестові завдання різних типів

1	Що з переліченого показують у складі капіталу банку?
1	прибуток поточного року;
2	інвестиції в дочірні компанії;
3	основні засоби;
4	результати переоцінки;
5	непокриті збитки минулих років;
6	нематеріальні активи.

2	Яка величина активів банку, якщо
----------	---

	власний капітал становить 340 млн.грн., а зобов’язання – 2560 млн.грн.? (відповідь навести цифрами)
--	--

3	Банк – це:
1	установа, яка виступає фінансовим посередником, що виконує комплекс базових операцій;
2	установа, яка здійснює свою фінансово-господарську діяльність з

	метою одержання прибутку;
3	установа, що здійснює обслуговування клієнтів;
4	правильної відповіді немає.

4	Залучення вкладів та депозитів, отримання кредитів від інших банків, емісія власних цінних паперів та інші операції, за допомогою яких банки формують свої ресурси - це (у бланку відповідей впишіть узагальнюючу назву таких операцій)
---	--

5	За місцем складання банківські документи класифікують на ... (у бланку відповідей впишіть відповідь словами)
---	---

6	Частина бухгалтерського балансу, що характеризує склад, розміщення і використання грошових коштів, згрупованих за їх економічним значенням у процесі відтворення – це (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словами)
---	--

7	Що з переліченого відносять до: А) зобов'язань; Б) капіталу?
1	емісійні різниці;
2	результати переоцінки основних засобів;
3	довгострокові кредити, що отримані від НБУ;
4	кредиторська заборгованість за операціями з банками;
5	інші фонди банку;
6	короткострокові вклади (депозити) фізичних осіб.

8	Як часто банки здійснюють оцінку стану обслуговування боргу: (відповідь навести словами)
---	---

9	Врахування до складу власного капіталу коштів, залучених на умовах субординованого боргу, відображається бухгалтерським проведенням:
1	Дт 1200 Кт 2615;
2	Дт 3660 Кт 1200;
3	Дт 1200 Кт 3660;
4	правильної відповіді немає.

10	Що з переліченого відноситься до А) активів, Б) зобов'язань?
1	кошти в інших банках;
2	кошти інших банків;
3	строкові депозити в інших банках;
4	вклади клієнтів, які утримуються за рахунок бюджету;
5	запаси матеріальних цінностей на складі;
6	заборгованість працівникам банку на відрадження.

8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – лабораторна робота, практична робота, вправи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

9. Форми контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та в процесі здійснення самостійної роботи за такими напрямками: експрес-опитування, тести, розрахункові завдання, задачі. Усний контроль - у вигляді індивідуального та фронтального опитування, письмовий контроль - у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних письмових робіт, диктантів, поточного тестування.

Важливе значення має аналіз знань і навичок студентів, що здійснюється після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників цих видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань проводиться щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу, підсумковий — наприкінці першого семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю — шляхом проведення заліку.

Результати, отримані під час тестування, підлягають кількісному підрахунку, на основі якого виставляється оцінка успішності студентів в оволодінні англійською мовленнєвою діяльністю. Для цього кожне тестове завдання спочатку оцінюється в балах. Бали можуть нараховуватись за кількість правильних відповідей шляхом порівняння відповідей тестового з ключем (при вибіркових або конструйованих напівдрукованих відповідях) або відповідно до певних характеристик якості мовлення за критеріальною шкалою (при конструйованих продуктивних відповідях). Такими критеріями можуть бути, наприклад, лексична і граматична правильність усного або писемного висловлювання, відповідність ситуації спілкування, різноманітність застосованих мовних засобів, швидкість мовлення та ін. За наявності кожної з подібних характеристик мовлення тестований отримує певну кількість балів. Кількість і види характеристик, які оцінюються, можуть варіюватись, оскільки зумовлюються цілями тестування, етапом навчання тощо. Отримане число балів співвідноситься зі шкалою оцінок: наприклад, 30 балів за 30 питань (по 1 балу за кожне питання).

Залік з курсу «Облік в банках», метою якого є перевірити знання з дисципліни, проводиться у формі усної співбесіди за темами, передбаченими програмою, та виконання письмового тестового завдання. Згідно з чинним Положенням про рейтингову систему оцінювання знань студентів всі види підсумкового контролю обчислюються за 100-бальною шкалою. Таким чином,

розрахунковий рейтинг студента з дисципліни, незалежно від її обсягу в годинах (кредитах) у робочому навчальному плані, становить 100 балів. Зазначений рейтинг складається з рейтингу з навчальної роботи (70 балів) та рейтингу з атестації (30 балів). Отже, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів.

Найбільш ефективним в оцінці знань студентів (за Болонською системою освіти) вважають модульно-рейтинговий принцип. Зазвичай оцінка на заліку та іспиті виставляється на основі поточної успішності студентів, результатів письмового тесту з англійської мови та співбесіди зі студентами. В Україні в процесі оцінювання знань студентів на заліку застосовується такі національні критерії як «зараховано/незараховано», а на іспиті – «відмінно, добре, задовільно, незадовільно».

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів. Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю та модульної контрольної роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студентів відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р., протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66-74
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-65
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять.
3. Методичні рекомендації до самостійної роботи.

4. Завдання для модульних контрольних робіт.

12. Рекомендована література

Основна

37. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. №996-XIV // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
38. Закон України “Про заставу” від 02.10.1992 р. №2654-XII // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
39. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. №679-XIV // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
40. Закон України “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 05.04.2001 р. №2346-III // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
41. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.2001 р. №2664-III // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
42. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 р. №2121-III // [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
43. Інструкція з бухгалтерського обліку депозитних операцій установ банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 20 серпня 1999 р. №418 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
44. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій банків з векселями: Затв. Постановою Правління НБУ від 8 червня 2000 р. №234 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
45. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів та нематеріальних активів банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 11 грудня 2000 р. № 475 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
46. Інструкція з бухгалтерського обліку ТМЦ банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 20 серпня 1999 р. №419 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
47. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 17 червня 2004 року № 280 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
48. Інструкція про касові операції в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 14.08.2003 р. №337 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
49. Інструкція про організацію роботи з готівкового обігу установами банків України: Затв. Постановою Правління НБУ від 19 лютого 2001 р. №69 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
50. Інструкція про порядок регулювання та аналіз діяльності банків: Затв. Постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. №368 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
51. Інструкція про складання річного фінансового звіту в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. №518 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
52. Методичні вказівки щодо застосування стандартів внутрішнього аудиту в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 20.07.1999 р. № 358 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
53. Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства: Затв. Постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. №369 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)

54. Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України: Затв. Постановою Правління НБУ від 30 грудня 1998 р. №566 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
55. Положення про організацію операційної діяльності в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 18.06.2003 р. №254 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
56. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними та фізичними особами: Затв. Постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
57. Положення про порядок здійснення НБУ з банками операцій репо: Затв. Постановою Правління НБУ від 29 травня 2001 р. №204 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
58. Положення про порядок подання банками до НБУ аудиторських звітів (аудиторських висновків) за результатами щорічної перевірки фінансової звітності: Затв. Постановою Правління НБУ від 09.09.2003 р. № 389 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
59. Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: Затв. Постановою Правління НБУ від 20.03.1998 р. №114 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
60. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків: Затв. Постановою Правління НБУ від 06.07.2000 р. № 279 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
61. Положення про сертифікацію аудиторів банківських установ: Затв. Постановою Правління НБУ від 09.09.2003 р. № 388 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
62. Постанова Національного банку України „Про організацію діяльності банківського нагляду” від 15.12.2000 р. № 491 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
63. Постанова Правління НБУ „Про заходи з подальшого розвитку банківського аудиту” від 09.02.1999 р. № 53 // [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
64. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики, прийняті в якості Національних стандартів аудиту згідно з рішенням АПУ від 18.04.2003 р. № 122 // [http:// www.sau-apu.org.ua](http://www.sau-apu.org.ua)
65. Кіндрацька Л.М.Фінансовий і управлінський облік в банках.- К.: КНЕУ, 2007.- 704 с.
66. Васюренко О.В. Облік і аудит в банках. - К.: Вища школа, 2006. - 579 с.
67. Грушко В.І. Банківський нагляд. - К.: ЦУЛ, 2004. - 264 с.
68. Кіндрацька Л.М.Бухгалтерський облік і прийняття рішень в банках. - К.: КНЕУ, 2000.- 404 с.
69. Коршунов В.И. Учет и анализ в коммерческих банках.-Х.: Основа, 2009.-176с.
70. Основи банківського бухгалтерського обліку / В.М. Остапович (укл.).- Чернівці: Рута, 2008.- 256 с.
71. Спяк Г.І. Облік і аудит у банках. – К.: Атіка, 2004. – 264с.
72. Чмутова І.М. Облік і аудит у банках. Конспект лекцій. – Х.: ХДЕУ, 2012.– 120с.

Допоміжна

1. Васюренко О.В. Облік і аудит в банках. - К.: Вища школа, 2006. - 579 с.

2. Грушко В.І. Банківський нагляд. - К.: ЦУЛ, 2004. - 264 с.
3. Кіндрацька Л.М. Бухгалтерський облік в банках. - К.: КНЕУ, 2009.- 404 с.
4. Коршунов В.И. Учет и анализ в коммерческих банках.-Х.: Основа, 2009.-176с.
5. Основи банківського бухгалтерського обліку / В.М. Остапович (укл.).- Чернівці: Рута, 2008.- 256 с.
6. Спяк Г.І. Облік і аудит у банках. – К.: Атіка, 2004. – 264с.
7. Чмутова І.М. Облік і аудит у банках. Конспект лекцій. – Х.: ХДЕУ, 2002.–120с.
8. Дерев'янку С.І. Облік в банках. Навчальний посібник для вивчення курсу „облік в баках” для студентів за напрямом 6.030508 „фінанси і кредит”.- к.: видавництво українського фітосоціологічного центру, 2013. – 199с

13. Інформаційні ресурси

1. www.library.if.ua
2. www.elbook.com
3. www.libr.org.ua
4. www.zakon.rada.gov.ua
5. www.bank.gov.ua
6. Облік і фінанси АПК. Бухгалтерський портал <http://magazine.faaf.org.ua/>
7. Газета «Все про бухгалтерський облік» <http://vobu.kiev.ua>
8. Газета «Урядовий кур'єр» <http://www.ukurier.gov.ua/>
9. Електронна бібліотека <http://pidruchniki.com.ua/>
10. Електронна бібліотека <http://www.studentbooks.com.ua/>